

Lühiülevaade Luunja valla 2024.aasta eelarvest

Sissejuhatus

Luunja valla 2024. aasta eelarve ja seletuskiri on koostatud juhindudes hallatavate asutuste ning struktuuriüksuste juhtide poolt esitatud taotlustest. Investeeringud on planeeritud 2024.aasta eelarvesse tuginedes eelarvestrateegiale ja lähtudes tegelikest vajadustest.

Eelarve on koostatud tekkepõhiselt – tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Peale vallaelarve vastuvõtmist vallavolikogu poolt kinnitab Vallavalitsus oma määrusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu järgi (alaeelarved).

Luunja valla 2024. aasta eelarve mahuks on 13,94 miljonit eurot. Võrreldes 2023. aasta eelarvega väheneb 2024. aasta vallaelarve 3,5 miljonit eurot ehk 20%.

KOONDEELARVE	Eelarve 2022 täitmine	Eelarve 2023	Eelarve 2024 kokku
PÕHITEGEVUSE TULUD	10 437 447	11 755 401	12 972 628
Maksutulud, sh	7 171 270	8 307 225	9 720 000
Füüsilise isiku tulumaks	7 108 159	8 240 225	9 650 000
Maamaks	63 111	67 000	70 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	416 192	485 193	594 582
Saadavad toetused tegevuskuludeks, sh	2 819 072	2 917 983	2 613 046
Tasandusfond	783 496	682 089	447 429
Toetusfond	1 732 196	2 143 704	2 076 212
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	303 380	92 190	89 405
Muud tegevustulud	30 913	45 000	45 000
PÕHITEGEVUSE KULUD	8 960 596	10 492 057	11 313 292
Antavad toetused	670 689	626 330	862 264
Muud tegevuskulud	8 289 907	9 865 727	10 451 028
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 476 851	1 263 344	1 659 336
INVESTEERIMISTEGEVUS	-2 704 477	-5 317 155	-957 500
Põhivara müük (+)	2 750	50 000	200 000
Põhivara soetus (-)	-2 431 617	-5 355 000	-675 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	277 601	594 116	92 500
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-469 041	-411 971	-100 000
Finantstulud (+)	198	0	0
Finantskulud (-)	-84 368	-194 300	-475 000
EELARVE TULEM (ülejäak + / puudujäak -)	-1 227 626	-4 053 811	701 836
FINANTSEERIMISTEGEVUS	999 947	2 445 000	-1 381 477
Kohustuste võtmine (+)	1 900 000	3 445 000	0
Kohustuste tasumine (-)	-900 053	-1 000 000	-1 381 477
Likviidsete varade muutus	-227 679	-1 608 811	-679 641
Likviidsete varade muutus	-227 679	-1 608 811	-679 641
EELARVE KOGUMAHT	12 845 675	17 453 328	13 944 769

TULUD

Põhitegevuse tulude suuruseks on **12 972 628 eurot**. Põhitegevuse tuludest moodustavad maksutulud kokku 75%, saadavad toetused 20%. Teised tulud on väiksema osakaaluga.

Tulu nimetus	Eelarve 2022 täitmine	Eelarve 2023	Eelarve 2024	muutuse %
TULUDE KOOND	12 845 675	17 453 328	13 944 769	-20
Põhitegevuse tulud	10 437 447	11 755 401	12 972 628	10
MAKSUTULUD	7 171 270	8 307 225	9 720 000	17
Füüsilise isiku tulumaks	7 108 159	8 240 225	9 650 000	17
Maamaks	63 111	67 000	70 000	4
KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK	416 192	485 193	594 582	23
SIHTOTSTARBELISED TOETUSED	303 380	92 190	89 405	-3
SAADAVAD TOETUSED TEGEVUSKULUDEKS	2 515 692	2 825 793	2 523 641	-11
Tasandusfond lg 1	783 496	682 089	447 429	-34
Toetusfond lg 2	1 732 196	2 143 704	2 076 212	-3
MUUD TEGEVUSTULUD	30 913	45 000	45 000	0

Füüsilise isiku tulumaks on valla eelarves kõige suurema osatähtsusega - 2024.a eelarve projektis moodustab see tuluallikas põhitegevuse tuludest 74,5%. **Võrreldes 2023. a prognoositava eelarvega suurenemine kokku 17%**. Tulumaksu põhiliseks kasvuteguriks järgmisel aastal on maksumaksjate arvu kasv ja alampalga suurenemine.

Arvestatud on tulumaksu senist laekumise dünaamikat ning riigi poolt tehtud muudatustega tulumaksuseadusse. Alates 2024.aastat vähendati omavalitsustele maksustatavast tulust ülekantavat osa 11,96-lt %-lt 11,89%-le. Lisaks hakkab omavalitsusele laekuma pensionitulust 2,5%, millega kompenseeritakse osaliselt hooldusreformi kulusid, matusetootust ja asendus- ning järelhooldus kulusid. Eelnevalt olid need kulud riigi poolt eraldatavas toetusfondis. Läbi toetusfondi neid summasid enam ei eraldata. Pensionitulult 2,5% tulumaksu on prognoositavalt 157 654 eurot, mis on arvestatud eeldusel, et 2024.aasta pensioni tõus on 10,7% ja pensionitulu saadakse aastas 6 306 168 eurot. Kuludeks on kavandatud eelpool nimetatud tegevuste katteks vähemalt 261 000 eurot ehk omavalitsus on saanud kohustusi juurde.

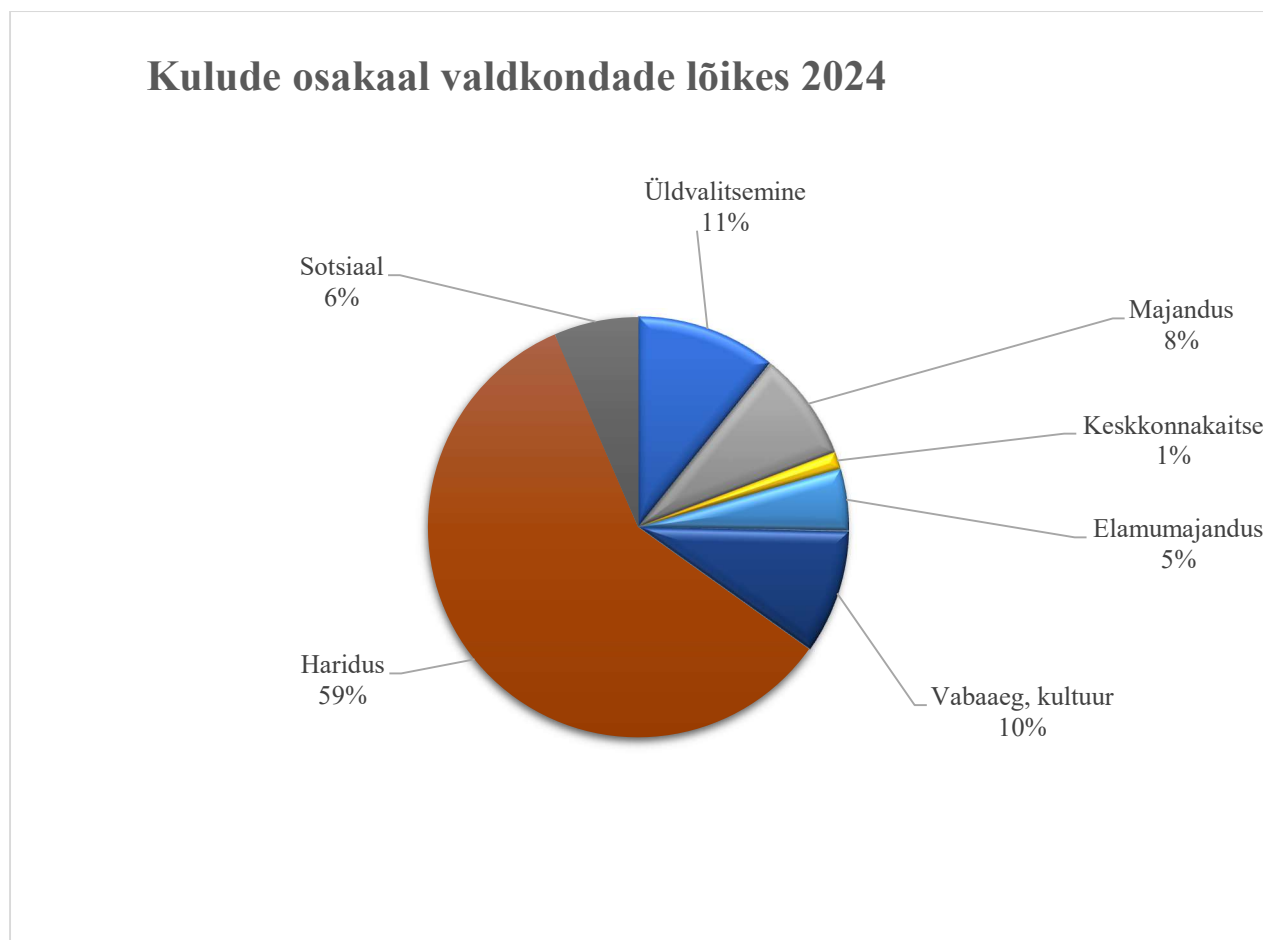
Saadavate toetuste eelarves on olulisemad riigipoolsed sihtotstarbelised toetusfondi summad ning tasandusfondi summa. Sihtotstarbelise toetusfondi suuruseks on 2 076 212 eurot, millest 1 829 941 eurot on eraldised haridusvaldkonna kuludeks. Tasandusfondi eraldis väheneb 234 660 euro võrra.

Investeeringutegevuse tulude mahuks on 292 500 eurot, millest põhivara müük moodustab 200 000 eurot (korterite ja maa müük). Põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist on kavandatud hajaasustusprogrammist 25 000 eurot 2024.aastal tehtavatele projektidele ja 67 500 eurot Tartumaa roheenergeetika kompetentsikeskuse loomise projektist päikesepaneelide paigaldamiseks Luunja Keskkoolile.

KULUD

Valla 2024. a kulude eelarve maht on **13 944 769** eurot. Põhitegevuse kulud moodustavad eelarvest kõikide valdkondade peale kokku **11 313 292** eurot (81%), investeerimistegevuse kulud **1 250 000** eurot (9%) ja laenukohustuste tasumine **1 381 477** eurot (10%).

Suurima osatähtsusega valla eelarves on kulutused haridusse, mis moodustavad valla eelarvest 59%, üldvalitsemine 11%, kultuur, vabaaeg ja sport 10%, majandusvaldkond 8%, sotsiaal 6%, elamu- ja kommunaalmajandus 5%, keskkonnakaitse 1%.

Põhitegevuse kulude suurus on **11 313 292 eurot** ja põhitegevuse kulud kasvavad võrreldes 2023. aastaga 8%. Vald annab 2024. aastal erinevaid toetusi spordi-, kultuuri-, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas 862 264 euro eest. Tegevuskuludeks (personali- ja majandamiskulud, muud kulud) planeeriti kokku 10 451 028 eurot.

Põhitegevuse kulud maj sisu järgi	2022 täitmine	Eelarve 2023	Eelarve 2024	Muutus %
Antavad toetused	670 689	626 330	862 264	38
Muud tegevuskulud	8 289 907	9 865 727	10 451 028	6
Kokku	8 960 596	10 492 057	11 313 292	8

Põhitegevuse kuludest on 64% haridusele, vabaaeg ja kultuurivaldkonnale 10%, majandusvaldkonnale, üldvalitsemisele 8%, sotsiaalsele kaitsesele 7%. Põhitegevuse tulud ületavad kulusid 1 659 336 euro võrra, mis näitab, et KOFS kriteerium on täidetud ning nimetatud ülejäägi saab suunata investeerimistegevuseks ja laenukohustuste tasumiseks.

Investeerimistegevuse kulude suuruseks on 1 250 000 eurot. Investeeringud moodustavad valla eelarve kuludest 9%. Investeerimistegevuse kateallikatest moodustavad valla omafinantseeringu vahendid 1 157 500 eurot (87%) ja toetused 92 500 eurot (13%). **Põhivara** planeeritakse soetada 675 000 euro ulatuses. **Põhivara sihtfinantseerimiseks antavaid vahendeid** on kavandatud 100 000 eurot, millest Hajaasustusprogrammi elluviimiseks 50 000 eurot ja SA Luunja Jõesadamale 50 000 eurot Sepikojaja projekti kaasfinantseerimiseks. **Intresse** tasutakse kohustustelt 475 000 eurot.

PÕHIVARA SOETUS objektide lõikes	2024	% kuludest
Teede rekonstrueerimine	60 000	5%
Kergliiklusteede võrgustik	30 000	2%
Maa ostutehingud	40 000	3%
Kaasav eelarve	40 000	3%
ÜVK realiseerumine (sk Kavastu)	375 000	30%
Luunja Kultuurimaja	40 000	3%
Luunja Keskkooli päikesepaneelid	90 000	7%
Hajaasustusprogramm	50 000	4%
Sepikoda	50 000	4%
intressikulu	475 000	38%
KOKKU INVESTEERINGUD OBJEKTIDE LÕIKES	1 250 000	100%

2024. aastal ei ole kavandatud uute laenude võtmist. Olemasolevate kohustuste tasumiseks kulub 1 381 477 eurot.

Valla **laenukohustused** moodustavad 2024.aasta lõpuks **8 549 865 eurot** ehk 65,9% põhitegevuse tuludest. Sellega püsib Luunja vald 100% netovõlakooormuse piirides.

Koostas

Hille Luts